

Input Commissiedebat Verdienvermogen van Nederland

Als klein land staat Nederland bekend om grote daden. En ook op het vlak van biotech lopen we voorop. Dat is belangrijk, want met biotech kunnen we patiënten met ongeneeslijke ziekten genezen, materialen zoals plastics zonder fossiele grondstoffen maken, en voldoende voedsel op een meer natuur- en diervriendelijke manier produceren. Daarnaast voorziet de sector in hoogwaardige banen, voor zowel praktisch als theoretisch geschoolde mensen, en levert biotech een aanzienlijke bijdrage aan het Nederlandse innovatie- en verdienvermogen. Als we samen de wereld mooi willen overdragen aan de volgende generatie, is biotech een cruciaal onderdeel van de oplossing.

Een groot deel van de positieve impact van biotech, staat of valt bij de vraag in hoeverre we er als maatschappij in slagen om innovaties bij patiënten, burgers en consumenten te laten belanden. De Nederlandse overheid speelt daar een belangrijke rol in op onderwerpen als wet- en regelgeving, beleid en andere instrumenten. Hollandbio vraagt daarom de aandacht van Tweede Kamerleden tijdens het **Commissiedebat Verdienvermogen van Nederland** van donderdag **13 februari 2025** voor het gericht en integraal verder brengen van de Nederlandse biotech sector via onderstaande drie punten.

1. Laat de WBSO biofarmaceutisch en klinisch onderzoek blijven stimuleren

De WBSO is een aantrekkelijke fiscale regeling waar veel biotech bedrijven gebruiken van maken, omdat R&D de drijvende kracht achter hun innovaties is. Hollandbio heeft het gebruik van de WBSO onder biotech bedrijven in kaart gebracht. Daaruit blijkt dat de totale WBSO-toekenning voor biotech tussen 2017 en 2022 is verdubbeld en het aandeel biotech in de totale WBSO-toekenning tussen 2017 en 2022 is gestegen van 8,7% naar 14,4%. Het laat zien dat biotech voor Nederland in toenemende mate een sector van belang is.

Een voor biotech relevant onderdeel van de WBSO is de farmaciebrief, waarin de overheid verduidelijking geeft over de voorwaarden waaronder klinisch onderzoek en uitbestede klinisch onderzoek rond nieuwe geneesmiddelen in aanmerking komen voor de WBSO. Dit klinisch onderzoek is een van de laatste stappen voordat een medicijn bij patiënten terechtkomt en gaat diepgravend in op de doelmatigheid, doelgroep en effectiviteit. Het is daarmee een specialistisch en arbeidsintensief proces waar bedrijven vaak niet alle expertise op in huis hebben. Daarnaast levert deze vorm van onderzoek ook meerwaarde voor het kennisniveau van betrokken Nederlandse private en publieke partijen en toegang tot innovatieve zorg voor patiënten in Nederland. Hollandbio pleit daarom voor het behoud van de voorwaarden uit de farmaciebrief.

In de Kabinetsreactie op het onderzoek 'Verkenning farmaceutische sector WBSO, farmaciebrief en vestigingsklimaat' komen vier mogelijke scenario's naar voren rond de status van (uitbestede) klinisch onderzoek binnen de WBSO, namelijk het doorzetten in de huidige of aangepaste vorm of stoppen met of zonder ander beleid op klinisch onderzoek.

- *Is de bewindspersoon het eens dat de keuze voor een scenario rond de farmaciebrief niet ten koste gaat moet gaan van het stimuleren van innovatieve R&D-activiteiten in Nederland zoals klinisch onderzoek en het bieden van een aantrekkelijk vestigingsklimaat?*
- *Kan de bewindspersoon vertellen welk van de vier scenario's op dit moment de voorkeur heeft en waarom?*

In de beslisnota is terug te lezen dat de reden van deze verkenning is dat er knelpunten zijn ontstaan in de uitvoering van deze farmaciebrief bij RVO.

- *Kan de bewindspersoon uitleggen waarom een knelpunt in het proces van de organisatie van een uitvoerend orgaan, mogelijk ten koste zal gaan van een fiscale regeling die goed werkt en bijdraagt aan een aantrekkelijk? Met andere woorden, moet niet juist de organisatiestructuur van RVO niet onder de loep genomen worden alvorens de overheid werkende fiscale regelingen op de schop neemt?*

In de beslisnota staat ook genoemd dat de voornaamste conclusie uit deze verkenning is dat de farmaciebrief niet doorslaggevend is voor het vestigingsklimaat van de farmaceutische sector.

- *In de verkenning worden uiteenlopende redenen genoemd voor het wel of niet behouden van de farmaciebrief. Waarom wordt de nadruk dan alleen gelegd op de hierboven benoemde conclusie?*
- *Is de bewindspersoon het ermee eens dat keuze voor deze conclusie erg kort door de bocht is in het licht van de verkenning?*

2. Toekomstfonds van belang voor stimuleren van innovatie, revolverendheid geen doel an sich

Publieke financieringsinstrumenten zoals het Innovatiekrediet zijn belangrijke instrumenten om vroege fase bedrijven helpen op te starten en klaar te maken voor doorgroei. Helaas zet de overheid bij verschillende van deze instrumenten in op revolverendheid, waarbij al het geld plus een fikse rente terug moet komen. Als ondernemer heb je daar bij het aangaan van een regeling misschien niet zoveel last, maar bij aanvang van afbetaling of het aantrekken van vervolgfianciering des te meer. Soms zodanig, dat niet alleen het doek voortijdig valt voor het gefinancierde project, maar zelfs de continuïteit van het bedrijf op de tocht komt te staan. Het doel om innovatieve startups, scaleups en het mkb verder vooruit te helpen raakt daarmee ondergeschikt. Hollandbio pleit daarom voor het slimmer en beter inrichten van bestaande financieringsinstrumenten.

Uit de evaluatie van het Innovatiekrediet in de periode 2018-2022 blijkt dat de populariteit van het Innovatiekrediet achteruit holt, terwijl dit instrument ooit het go-to instrument was voor risicovolle kennis- en kapitaalintensieve biotech projecten. Het aantal aanvragen voor het instrument is de afgelopen vijf jaar met vijftig procent teruggelopen, terwijl de behoefte aan risicokapitaal vandaag de dag misschien wel groter is dan ooit. Hollandbio vindt het jammer dat de evaluatie totaal niet ingaat op deze trend en hoopt dat de regeling weer haar glans terugkrijgt door slimme interventies en aanpassingen.

- *Kan de bewindspersoon uitleggen waarom de evaluatie van het Innovatiekrediet over 2018-2022 niet ingaat op het gegeven dat het aantal aanvragen met maar liefst vijftig procent over vijf jaar tijd is afgenomen? Kan de bewindspersoon toelichten wat de overheid als redenen ziet voor de dalende trend in aanvragen?*
- *Waarom blijft de overheid bij een subsidie-instrument als het Innovatiekrediet vasthouden aan pakweg 60% revolverendheid? Welke mogelijkheden ziet de bewindspersoon voor het inrichten van publieke financieringsinstrumenten zoals dat bijvoorbeeld in België en de VS gebeurt, waarbij de overheid stuurt op het creëren van banen als belangrijkste uitkomst?*

In de evaluatie hebben de onderzoekers enkel ondernemers die wél een Innovatiekrediet hebben aangevraagd, maar wordt de belangrijkste doelgroep buiten beschouwing gelaten: de bedrijven die ondanks hun financieringsbehoefte afzagen van het Innovatiekrediet.

- *Kan de bewindspersoon uitleggen waarom deze belangrijkste doelgroep buiten beschouwing is gelaten, terwijl die juist uiterst relevant is voor het onderzoek?*
- *Kan de bewindspersoon toelichten wat de plannen zijn om beter over de voorwaarden en eisen van het Innovatie te communiceren richting de eindgebruiker?*
- *Is de bewindspersoon ook van plan de administratieve lasten te verlagen aan de kant van RVO en de eindgebruiker? Zo ja, heeft de bewindspersoon daar al plannen voor?*
- *Welke mogelijkheden ziet de bewindspersoon in het afgeven van een voorwaardelijke toezegging zodat bedrijven gemakkelijker en sneller private investeerders kunnen aantrekken om 50% van de middelen te matchen?*

3. Financieringsgaten overbruggen voor Nederlandse koplopers

Nederlandse technologiebedrijven lopen tegen meerdere uitdagingen aan wanneer ze hun innovatie naar de markt proberen te brengen. Eén van die uitdagingen zit in het aantrekken van voldoende financiering in elke fase van ontwikkeling. De overgang van overheidssubsidies naar privaat kapitaal - het financieringsgat dat ook wel de 'valley of death' wordt genoemd - is een fase waarin veel bedrijven moeite hebben met het ophalen van investeringen. Het risico is dan nog te hoog voor private investeerders, maar de gevraagde hoeveelheid geld is te hoog voor veel publieke middelen. In deze valley of death stranden momenteel te veel bedrijven omdat ze geen geld kunnen ophalen, in plaats van dat zij ten onder gaan aan technisch falen, en op die manier gaan er waardevolle innovaties de ijskast in, en komen ze er bijna nooit meer uit.

- *Is de minister op de hoogte van de uitdagingen die innovatieve bedrijven hebben juist wanneer ze een stap richting verdienvermogen willen zetten? In hoeverre zijn de uitkomsten uit het IBO Bedrijfsfinanciering, waarin naar voren komt dat aanbod van financiering in de vroege fase een minder groot probleem is, van toepassing op elke (sleutel)technologie en hoe wat betekent dit voor de manier waarop de overheid publieke financieringsinstrumenten inricht?*
- *Welke rol ziet de minister voor de overheid bij het verkleinen van deze "valley of death"?*

Recent heeft de Europese Commissie (EC) [aangekondigd](#) dat ze de Europese concurrentiekracht willen verbeteren en specifiek willen inzetten op innovatie, onder andere door inzet op start- en scaleups en het financieringslandschap.

- *Hoe gaat de minister zorgen dat Nederlandse deeptech start- en scaleups zo veel mogelijk profiteren van deze nieuwe inzet van de EC? Welke rol ziet de minister daarin voor de Nederlandse overheid?*
- *In de Europese plannen voor de komende tijd zit ook een herziening van de Europese staatssteunkaders, een onderwerp waar de Nederlandse overheid heel terughoudend mee is geweest met als gevolg dat bedrijven naar elders binnen en buiten Europa trekken. Deelt de minister de observatie dat Nederlandse bedrijven nu nadeel kunnen ondervinden van de Nederlandse interpretatie van de Europese staatsteunregels?*
- *Hoe gaat de minister zorgen dat Nederlandse bedrijven in Nederland blijven en Nederland weer een aantrekkelijk vestigingsklimaat krijgt?*

De Nederlandse overheid lijkt zich meer en meer te richten op het handelen als investeerder in plaats van als overheid. Door middel van het instellen van revolverende fondsen werkt zij risicomijding in de hand. Terwijl het nemen van risico nodig is om de grote veranderingen zoals het verduurzamen van onze mooie planeet en gezondheid op maat voor iedere patiënt te weeg te brengen. Wat hollandbio betreft is het de rol van de overheid om privaat kapitaal te mobiliseren en niet om te investeren. De overheid kan het risico verlagen door bijvoorbeeld incentives te bieden voor privaat kapitaal om wel in de risicovolle fase te investeren. Een mooi voorbeeld hiervan is het Dutch Venture Initiative (DVI). Het DVI investeert in fondsen van gespecialiseerde investeerders en stelt de voorwaarde dat met dat geld investeringen in Nederlandse bedrijven worden gepromoot. En dat loont, zoals de conclusie is uit het evaluatierapport over het DVI. Wat hollandbio betreft pakt de overheid hiermee een perfecte rol; het stimuleren en mobiliseren van privaat kapitaal.

- *Welke rol ziet de minister voor de Nederlandse overheid als het gaat om het mobiliseren van privaat kapitaal? Wil de minister uitzoeken welke andere mogelijkheden de overheid heeft om privaat kapitaal te mobiliseren?*
- *Waarom kiest de minister er niet voor om het beperkt beschikbare geld niet vaker op deze manier in te zetten?*
- *Ziet de minister mogelijkheden om het Dutch Venture Initiative uit te breiden of een vergelijkbare regeling in te zetten op de sleuteltechnologieën zoals gedefinieerd in de Nationale Technologie Strategie?*

